

ARCHIV ZPRÁV OSMEDIA 2004

Vystoupení poslankyně Táni Fišerové ke "Koncesionářskému zákonu" ve Sněmovně

Vážený pane/paní předsedající, vážená vládo, vážené kolegyně a kolegové,

Tato sněmovna již sedmnáct měsíců projednávala vládní návrh novely zákona o poplatcích.

V diskusích zazněly všechny argumenty a není třeba se vracet k jednotlivostem.

Návrh zákona, jak jej nyní předkládá skupina poslanců se vrací v podstatě v podobě, v jaké ho Sněmovna již přijala. Při minulém projednávání skončil z důvodu dvou nepřijatelných pozměňovacích návrhů Senátu, takže ve své řeči se dnes zmíním pouze o tom, co je v tomto návrhu odlišné.

Odlišná je konstrukce právní fikce, tedy kdo je poplatníkem. Podle nyní platného zákona provozovatel vysílání ve veřejném zájmu musí dokazovat držbu přístroje, což je v praxi neproveditelné. To jsme se pokusili odstranit už v minulém návrhu novely. Ale po diskusi s odborníky tato poslanecká novela přináší novou metodiku dohledání poplatníků. Oproti porovnávání s údaji z evidence obyvatel, které by přineslo množství zavádějících informací, zavádí porovnání s evidencí přihlášek k odběru elektrické energie, což je logické i s ohledem na předmět poplatku. Takto lze získat přesnější seznam poplatníků s menším množstvím chyb. Je samozřejmé, že ten, kdo přístroj nemá, nebude nucen platit, protože zůstává zachována možnost čestného prohlášení do rukou provozovatele.

Chci upozornit na to, že obě instituce vysílatelů ze zákona mají s dlouholetou stagnací poplatků vážné ekonomické potíže, v případě České televize jde už o zásadní omezování výroby programů, což je pro její budoucnost zničující a začne se vážně projevovat za rok, za dva. V případě Českého rozhlasu jde o pomalý sesun do červených čísel, po vypnutí některých středněvlňných vysílačů hrozí, že budou vypnuty další. Kromě toho ti, na jejichž práci rozhlas stojí nejsou dobře finančně ohodnoceni a hrozí jejich odchod. Není třeba říkat, že kvalitní pracovníci se neobjeví přes noc a že i kvalita vysílání se při zachování současného stavu začne snižovat. Jakékoliv odkládání novely tohoto zákona nebo její neschválení je již skutečně likvidační pro obě instituce.

Ráda bych se nyní ještě zmínila o některých výhradách obsažených ve stanovisku vlády (tisk 756/1):

Vláda nalézá v předložené novele nejednoznačné vymezení pojmu poplatník s vazbou na vlastnictví, držbu a časově určené užívání přijímače. Ráda bych tedy upozornila, že formulace jsou koncepčně prakticky totožné jako byly v původním vládním návrhu, v zásadě čtyři změny v našem návrhu jsou pouze zlogičtěním definice poplatníky, respektive jejich důsledků pro praktický život:

a) oproti dřívějšímu vládnímu návrhu poslanecký návrh především jednoznačně odlišuje poplatníky rozhlasového poplatku od poplatníků televizního poplatku. Tím dosahuje větší jasnosti a přehlednosti.

b) Další dílčí změna spočívá v nahrazení slovního spojení „na základě jiného právního vztahu“ v původním vládním návrhu za slovní spojení „z jiného právního důvodu“. Poslanecký návrh je tady co do důsledků střízlivější, neboť původní vládní formulace „užívá na základě jiného právního vztahu“ by znamenala, že by např. musel platit i zloděj za ukradený přijímač, čímž by došlo k částečné veřejnoprávní legalizaci jeho kořisti. Oproti tomu poslanecký návrh ve shodě s občanským zákoníkem terminologicky správněji činí poplatníka jen z uživatele, který se opírá o právní důvod užívání – je tedy legálním uživatelem třeba na základě zápůjčky či nájmu.

c) Konečně poslední rozdíl obou předloh spočívá ve stanovení časové hranice doby užívání, jejíž dosažení založí povinnost platit poplatek, a to na 1 měsíc. Také zde je dán dobrý důvod spočívající především v ochraně poplatníka. Kdyby zde časová hranice nebyla stanovena, způsobilo by to placení poplatku jen za chvilkové užívání. Jak známo, poplatek fyzické osoby platí měsíčně. Např. v hotelech či kempech se běžně zapůjčují televizory hostům, host se stává uživatelem z právního důvodu (ať již bezplatná zápůjčka nebo nájem), ale užívá jen krátkodobě. Působilo by nepřiměřeně, kdyby host měl navíc zaplatit a dokonce se zaregistrovat k platbě poplatku. V těchto krátkodobých případech se jeví rozumné, aby nadále platil pouze vlastník. To je jediný důvod doplnění časové hranice 1 měsíce do poslaneckého návrhu.

Naopak jak současný poslanecký tak i původní vládní návrh se shodují v tom, že na rozdíl od dosavadního nedostatečného a chybného vázání poplatníka na držbu přijímače se přechází k základnímu kritériu vlastnictví s tím, že tam, kde by uživatel z jiného právního důvodu měl k přijímači blíže, byl by poplatníkem on namísto vlastníka. Z navržené úpravy je přitom jasné, kdy platí vlastník a kdy jiný uživatel.

Pozitivní stránkou vládního stanoviska naopak je nezpochybnění koncepce přenesení důkazního břemene v odstavci 4 paragrafu 3, čímž tato změna ustanovení zákona prošla bez úhony vládním testem.

Dále vláda poslaneckému návrhu vytýká vyloučení bezpečnostních sborů z okruhu osob osvobozených od poplatků. Poslanecký návrh v eliminaci osvobození bezpečnostních sborů od povinnosti platit rozhlasové a televizní poplatky vycházel z rovnoprávnosti mezi veřejnými úřady či institucemi. Ostatně v drtivé většině se pro speciální monitorovací účely využívají průmyslové televize, které nesplňují definici přijímače. Poslanecký návrh vycházel z názoru mediální komise Poslanecké sněmovny, která z někdejší vládní novely bezpečnostní sbory z osvobození rovněž vypustila.

Vláda ve svém stanovisku namítá, že navržená právní úprava týkající se nakládání s osobními údaji a vedení evidencí není dostatečně provázána se zákonem o ochraně osobních údajů, a to především v oblasti správy a zpracování osobních údajů v souvislosti s vedením navržených evidencí. Zvolená koncepce však vychází striktně ze stanoviska Úřadu pro ochranu osobních údajů a opírá se o samotný zákon o ochraně osobních údajů, který oprávnění zpracovávat osobní údaje váže na zmocnění dané zvláštním zákonem, a právě k tomu zde dochází. Navrhovaná úprava je obdobná změnám, které obsahovala někdejší vládní novela.

Dalším nedostatkem dle stanoviska vlády je, že prý organizační složka státu je v poslaneckém návrhu označena za právnickou osobu s právní subjektivitou. Zde došlo pravděpodobně k nedorozumění. Poslanecký návrh v paragrafu 3 odstavec 5 začíná slovy „pro účely tohoto zákona...“ a dále obsahuje slovní spojení „je považována za právnickou osobu“. Tím v souladu se standardními pravidly tvorby legislativy zavádí takzvanou právní fikci – tedy něco, co jinak není, ale pouze pro účely tohoto zákona se má za to, že je. Také v tomto případě se jedná o text, pro který již tato Sněmovna hlasovala na základě návrhu, který vzešel z jednání mediální komise.

Vláda doporučuje znovu zvážit, zda je návrh na zmocnění vlády k aktualizaci výše poplatků v souladu s ústavním pořádkem. V této věci bych ráda uvedla, že navržené řešení indexace poplatku, respektive inflační doložky je v souladu s ústavním pořádkem České republiky, protože ze zákona lze jednoznačně odvodit výši poplatku. Vlastní vydání nové výše poplatku formou nařízení vlády je nezbytné s ohledem na usnadnění vyrozumění poplatníků o nové výši tak, aby si ji nemuseli sami vypočítávat. Nařízení vlády zde tedy plní především publikační funkci, naopak o výši poplatku vláda nerozhoduje, neboť ta je určena pouze v zákoně. Tím je zachován tradiční princip demokratických států, že není poplatku bez zákona.

Ve vládním stanovisku překvapuje věta, která doporučuje cituji: „navržený systém znovu zvážit, a to především z hlediska výsledků dosavadního hospodaření provozovatelů rozhlasového a televizního vysílání ze zákona tak, aby byli tito provozovatelé více motivováni s vybranými poplatky nakládat s péčí řádného hospodáře“ konec citátu. Jak se dá navržený

system ještě jednou zvážít? Nemají se tedy zvýšit poplatky, které nebyly valorizovány již od roku 1997? Znovu opakuji, že rozhodujeme o budoucnosti médií veřejné služby. Výroční zprávy o hospodaření jasně ukazují, že potíže České televize i Českého rozhlasu vznikají zejména růstem cen za služby a energie, platbami ze zákona a v důsledku deformace trhu i snižujícími se příjmy z vysílání reklamy. Například vedení České televize v uplynulém roce sérií úsporných opatření snížilo náklady o 470 milionů korun, ovšem je třeba jasně říci, že také za cenu drasticky omezené výroby, a že tedy tento typ šetření už dále není možný. Znovu opakuji, co jsem už říkala dříve. Rozhodováním o navýšení poplatků za rozhlasové a televizní vysílání rozhodujeme o tom zda budeme v naší zemi mít kvalitní média veřejné služby. Už jednou, před několika měsíci, jsme odpovědně řekli ano. Nedovedu si představit žádný rozumný důvod, proč bychom dnes měli zaujmout opačné stanovisko a odsoudit tak tato média k zániku. To všechno však již bylo řečeno při minulých projednáváních nejen zákona o poplatcích, ale i výročních zpráv obou institucí.

Vážené kolegyně, vážení kolegové, ze všech uvedených důvodů bych vás ráda požádala, abyste tuto novelu zákona propustili do dalšího čtení.

Vážený pane/paní předsedající, vážená vládo, vážené kolegyně a kolegové,

Není nejmenších pochyb o tom, že rozhlasové poplatky je třeba navýšit. To jsme ostatně v této sněmovně udělali před několika měsíci přijetím zákona o rozhlasových a televizních poplatcích, který pak z jiných důvodů nebylo možné schválit v senátní verzi.

Dnes tady máme místo jednoho zákona dva a tento se týká pouze rozhlasu. V zápětí budeme projednávat zákon o rozhlasových a televizních poplatcích, který je komplexní a kde je také řešen způsob výběru poplatků. k tomuto tisku, který se zabývá pouze rozhlasem dala vláda zamítavé stanovisko, zřejmě právě proto, že vše je řešeno právě v tisku 759.

Domnívám se, že obě média veřejné služby mají ve společnosti stejnou úlohu, stejnou důležitost i podobný způsob fungování.

Pokud by nějakou náhodou nebo omylem došlo k tomu, že bychom nerespektovali stanovisko vlády a podpořili ze dvou zákonů, které se týkají rozhlasu, pouze tento jeden, došlo by k fatální chybě, která se dá těžko napravit. V podstatě by to byl signál o tom, že v roce 2004, patnáct let po návratu k demokracii jsme se rozhodli, že v této zemi nebude existovat televize veřejné služby. Ta neduživá chudinka, která by tento zásah přežila, už by se nemohla nazývat plnohodnotnou a kvalitní televizí veřejné služby. Nevím, zda by nám to veřejnost odpustila a domnívám se, že jsme k takovému kroku nedostali od voličů mandát.

Děkuji vám za pozornost.

Tisková zpráva konference EURO-MEI o veřejnoprávním vysílání - červen 04

Konference o veřejnoprávním vysílání

Praha 25.-26. června 2004

EURO-MEI UNI

Tisková zpráva

Brusel 5. června 2004

Pracovníci v médiích vyzývají rozšířenou Evropskou unii, aby opětovně potvrdila a upevnila postavení a nezávislost veřejnoprávního vysílání

V Praze ve dnech 25. a 26. června se 70 zástupců z odborových svazů médií z více než 20 evropských zemí zúčastnilo konference EURO-MEI o veřejnoprávním vysílání a rozšíření EU. Na dvoudenní konferenci přednesli své projevy zástupci Evropského odborového svazu vysílatelů (European Broadcasting Union, EBU) a Evropské komise. Na závěr jednání o vyhlídkách veřejnoprávního vysílání v rozšířené Evropské unii přijali účastníci konference společné prohlášení:

“Úloha veřejnoprávního vysílání v dalším vývoji rozšířené Evropské unie je stále klíčová tak jako dosud. Je nezbytná k fungování demokracie a informování občanů v době, kdy zájem o účast na politickém dění ochabuje. Je základem každé strategie k vytvoření Evropské unie globálně konkurenční v sektoru médií a zábavy a pro zajištění trvalé rozmanitosti našich kultur ve světě, kde rychlým tempem dochází ke koncentraci vlastnictví a homogenizaci kulturního odkazu. Touto cestou, zejména v souvislosti s vítaným rozšířením a očekávaným dalším rozšiřováním EU, znovu zdůrazňujeme naše přesvědčení, že veřejnoprávní vysílání může přežít pouze tehdy, jestliže bude skutečně nezávislou službou veřejnosti a když všechny členské státy jakýmkoli prostředky nejvhodnějšími v národních poměrech učiní opatření potřebná k zajištění nezbytného financování,” prohlásili účastníci (celý text je přiložen).

Na setkání v České republice se první část konference zaměřila na situaci ve veřejnoprávním vysílání v této zemi. Martin Muchka, Antonín Dekoj a Jiří Hubička, zástupci Českých odborových svazů pracovníků hromadných sdělovacích prostředků popsali obtížnou situaci a zdůraznili, že nedostatečné financování v posledních několika letech vedlo k situaci, ve které vysílatelé veřejnoprávního vysílání nejsou schopni uhradit své závazky. Jako odpověď na žádost o solidaritu ze strany českých

odborových svazů konference přijala deklaraci na podporu českého veřejnoprávního vysílání (deklarace je přiložena).

Zástupci ze sedmi dalších zemí rozšiřujících EU přednesli příspěvky o situaci ve veřejnoprávním vysílání a diskutovali o vyhlídkách pokud jde o pracovní podmínky a práva pracujících v branži v jejich zemích. Řečníci zdůraznili, že nevyhovující a nepřiměřené financování provozovatelů veřejnoprávního vysílání v nových členských státech EU nejen ohrožuje nezávislost veřejnoprávního vysílání, ale také má negativní dopad na pracovní podmínky. Avšak nezávislost veřejnoprávního vysílání nedoznává změny jen v nových členských státech. Pier Verderio (Itálie), Heinrich Bleicher-Nagelsmann (Německo) a William Maunier (Francie) názorně doložili, že se problémy objevují i v jejich zemích. Všichni řečníci zdůraznili, že veřejnoprávní vysílání musí být lépe chráněno před politickým nátlakem ze strany vládních a politických stran.

V průběhu jednání o vyhlídkách evropského sociálního dialogu v audiovizuálním sektoru, kterého se účastnili Adrian Fikentscher z Evropského odborového svazu vysílatelů (EBU) a Christelle Maes z Evropské komise, Generálního ředitelství práce a sociálních věcí, vyzdvihl předseda EURO-MEI Marc Kerki (Belgie) důležitost procesu evropského sociálního dialogu jako prostředku ke zlepšení pracovních vztahů mezi EURO-MEI a EBU. "EURO-MEI si klade za cíl úzce spolupracovat s EBU v zájmu upevnění postavení a nezávislosti veřejnoprávního vysílání v rozšířené Evropské unii. Kromě toho se snažíme vést konstruktivní dialog se zaměstnavateli o pracovních podmínkách a právech pracujících zaměřený na zajištění evropského sociálního modelu v systému pracovních vztahů v sektoru a pro zaměstnance kdekoli na území Unie, řekl Kerki.

Emmanuel Joly z Evropské komise, Generálního ředitelství pro vzdělání a kulturu přednesl příspěvek o stavu evropské audiovizuální politiky a o revizi jejích základů, směrnice o televizi bez hranic. Joly rovněž informoval účastníky o střednědobých akcích týkajících se přezkoumání směrnice a o pravděpodobných budoucích akcích na úrovni EU týkajících se veřejnoprávního vysílání.

Ve svém projevu na konferenci o vyhlídkách veřejnoprávního vysílání předseda UNI-MEI Zoé Lanara (Řecko) znovu zdůraznil, že odborové svazy médií v celé Evropě by měly pokračovat v kampani za realizaci zásad Amsterdamského protokolu, namířené proti konkurenčním tlakům v EU a politice státní podpory. Připomněl účastníkům, že veřejnoprávní vysílání potřebuje protiváhu k rostoucí koncentraci médií a jejím negativním dopadům na pluralitu médií. "Veřejnoprávní vysílání hraje klíčovou roli při poskytování objektivních informací a zajišťuje kulturní diverzifikaci obsahu dostupného všem obyvatelům EU. Na pozadí pokračujícího procesu koncentrace médií musí veřejnoprávní vysílání rovněž být schopné

dosáhnout k obyvatelům prostřednictvím nových mediálních služeb jako jsou digitální vysílání a služby internetu”, řekl Lanara.

Provozovatelé veřejnoprávního vysílání reagovali různými způsoby na rostoucí tlak koncentrace médií a rostoucí konkurenci v minulých letech. Externí zajišťování činností v klíčových oblastech tvorby programů se stalo skutečností v celé Evropě. Členové EURO-MEI vyjádřili své velké obavy, že externí zajišťování činností nepřinese dlouhodobě očekávané finanční přínosy, ale bude omezovat programovou kapacitu vysílatelů a zmenší rozmanitost a sníží kvalitu tvorby programů. Ve svém závěrečném stanovisku konference zdůraznila, že trvalý pracovní poměr, přiměřená odměna a důstojné zacházení s pracovníky jsou rovněž kritické prvky úspěšného veřejnoprávního vysílání a zdůraznila, že tam, kde se přechází na externí zajišťování činností, by podmínky pro všechny zúčastněné měly být alespoň přiměřeně stejné, rovné nebo lepší v porovnání s podmínkami jaké mají stávající pracovníci.

Společné prohlášení účastníků konference UNI-MEI

Společné prohlášení

My, zástupci převážné většiny pracovníků ve veřejnoprávním vysílání v Evropě, kteří jsme se sešli v Praze ve dnech 25. - 26. června 2004, prohlašujeme toto:

Úloha veřejnoprávního vysílání v dalším vývoji rozšířené Evropské unie je stále klíčová tak jako tomu bylo dosud. Je nezbytná k fungování demokracie a informování občanů v době, kdy zájem o účast na politickém dění ochabuje. Je základem každé strategie směřující k vytvoření Evropské unie globálně konkureneschopné v sektoru médií a zábavy a k zajištění trvalé rozmanitosti našich kultur ve světě, kde rychlým tempem dochází ke koncentraci vlastnictví a homogenizaci kulturního odkazu.

Hrozba, že by veřejnoprávní vysílání mohlo být zcela odsunuto stranou v případě primitivního přisluhování zbožňované hospodářské soutěži, byla do jisté míry odvrácena. Avšak vážná rizika nadále trvají.

Touto cestou, zejména v souvislosti s vítaným rozšířením a očekávaným dalším rozšiřováním EU znovu zdůrazňujeme naše přesvědčení, že veřejnoprávní vysílání může přežít pouze tehdy, jestliže bude skutečně nezávislou službou veřejnosti a když všechny členské státy jakýmkoli prostředky nejvhodnějšími v národním prostředí učiní opatření potřebná k zajištění nezbytného financování.

Naše oddanost veřejnoprávnímu vysílání neznamena, že všechny zájmy pracovníků, kteří ho umožňují, by měly být v tomto procesu přehlíženy.

Trvalé zaměstnání, řádná odměna a důstojné jednání se zaměstnanci jsou rovněž důležitými součástmi úspěšného veřejnoprávního vysílání. Uznáváme, že strukturální a technologické změny jsou nezbytným prvkem v našem sektoru. Tam, kde je to nezbytné, můžeme přijmout důsledky těchto změn, jestliže bude stejně tak přihlédnuto k našim zájmům. Například v případě atypického pracovníka nebo externí činnosti by příslušné podmínky měly být alespoň rovnocenné těm, které platí pro stávající zaměstnance.

Celostátní kolektivní vyjednávání dobře posloužilo jak zaměstnavatelům tak i zaměstnancům v našem sektoru. Víme, že bude ještě dlouho trvat, než evropské instituce budou moci zavést tyto praktiky na evropské úrovni. Ale již existuje dosti situací, kdy dostávají reálný význam různé formy intra-evropského sociálního dialogu. Zejména vítáme zahájení činnosti výboru pro sociální dialog v audiovizuální oblasti v rámci Generálního ředitelství pro zaměstnanost a vidíme v tom způsob, pravděpodobně ne pouze jediný ale významný pro začátek, jak realizovat výměnu názorů a diskusi a doufejme že i pro dohody ve specifických otázkách na této úrovni. Aby tato věc byla dovedena do konce, jak Evropská komise tak naši vyjednávači zastupující zaměstnance musí projevit značný stupeň flexibility a ochoty nést riziko spojené s reálným vyjednáváním a ne utonout v procedurálních nebo pouze "mírných" neurčitých otázkách. I když plně uznáváme, že nic nelze projednávat když dvě strany nechtějí spolu jednat, jsme přesvědčeni, že obě strany tím mohou jen ztratit, nebude-li možné vést dialog co nejvíce organicky a věcně.

Jsme přesvědčeni, že dialog bude mít největší smysl, jestliže na národní úrovni bude největší důvěra přikládána dvěma stranám.

Mimo rámec sociálního dialogu se veřejní vysílatelé a odbory působící v tomto sektoru shodují, že svoboda projevu, svoboda sdružování a podobné zásady evropského sociálního modelu, plus více specifická opatření *acquis communautaire* musí být v nové rozšiřující se Evropě přesně vymezeny a hájeny. Není to otázka zájmů a tradic Evropské 15, aby byla rozšířena a prosazovala tyto věci v nových členských státech. Samozřejmě že zejména v soukromém sektoru a u atypických činností obvykle mnoho těchto zásad je sledováno že chybí v 15 just as much podobně jako v nových nebo potenciálně nových členských státech. Oba sociální partneři mají nyní před sebou jasné úkoly při dotváření evropského sociálního modelu v nových podmínkách.

Na straně EURO-MEI musíme věnovat zvláštní pozornost vzájemnému porozumění si s našimi kolegy v nových členských státech a zejména jim pomoci zajistit svobodu sdružování všemi možnými právními prostředky. V některých případech je třeba vyvinout heroické úsilí.

Na závěr prohlašujeme, že se neobáváme nové situace, ale vítáme ji. Očekáváme s potěšením řádný přístup nových členských států k činnosti odborového svazu, a to i v Bulharsku, Rumunsku a Turecku a zbývajících balkánských státech, jakmile to situace umožní. V žádném z nich by se nemělo připustit, aby byly degradovány zásady nezávislého veřejnoprávního vysílání. V těch zemích, kde normy nejsou v souladu s těmito zásadami, je třeba je podporovat.

Na tuto konferenci budou navazovat další akce. Bude pořádáno více akcí na dvoustranném nebo mnohostranném základě, aby se vzájemně jeden od druhého učil a to nejen v jednom směru. Bude vyvíjeno úsilí, aby se do činnosti odborového svazu zapojily i ostatní kandidátské země.

Pouze velká organizace může posílit solidaritu, která je základem faktických úspěchů. Řídící výbor požádá výkonný výbor o souhlas s činností v rámci těchto mezí. Členové EURO-MEI budou rovněž vést kampaň k posílení jejich sítě těmi členy nově zvoleného Evropského parlamentu, kteří podporují silnou sociální Evropu obecně a hájí zejména veřejnoprávní vysílání.

Příspěvek ing. Muchky na konferenci EURO-UNI-MEI, konané v Praze

Úvodní slovo k účastníkům pražské konference EURO MEI o podpoře vysílání veřejné služby ve dnech 25.-26.6.2004.

Vážený pane prezidente, vážené dámy a pánové, vážení kolegové a kolegyně, vážení hosté, dovoluji mi, abych Vás jménem OS Media, který sdružuje zaměstnance českých médií veřejné služby, přivítal na našem pražském jednání. Je nám velkou ctí, že se tato významná konference koná právě v Praze, a to v roce 15.výročí návratu ČR k demokracii a tím i ke svobodě slova.

Náš OS Media byl založen zakládajícím sjezdem v únoru 1990 ještě před tehdy federálním všeodborovým sjezdem. Delegáti sjezdu rozhodli o nezávislosti svazu a později i o spolupráci s federální odborovou centrálou. Náš svaz se podílel na tvorbě nové mediální legislativy a dnes je povinným připomínkovým místem k mediálním zákonům. Mezinárodní aktivity svazu byly završeny právě členstvím OS Media v UNI MEI.

ČR se brzy po listopadu 1989 přihlásila k duálnímu systému vysílání, standardnímu v Evropě, ve kterém podle známé definice vedle sebe vysílají privátní sektor, který „vysílá, aby vydělával“ a sektor veřejnoprávní, který naopak „vydělává, aby vysílal“, a to programy veřejné služby. Tyto programy ale už ze své podstaty a jejich menšinového zaměření z velké části nemohou být ziskové. Z toho vplynuly různé modely financování vysílání veřejné služby ve světě i v

Evropě, v ČR je dnes užívána kombinace koncesionářských poplatků a reklamy.

Pro první období po listopadu byly pro českou mediální oblast charakteristické zejména snahy o urychlené odstátnění TV a rozhlasu, které byly podle zákonů z r.1964 kontrolovány státní, tedy totalitní mocí a měly i vysílací monopol. V ČR byl tak kromě nových zákonů o rozhlase a televizi v r.1991 přijat i první zákon o provozování rozhlasového a TV vysílání, který upravoval licencování a další pravidla včetně uzákonění duálního systému vysílání.

Tehdejší masivní politická podpora vznikajícímu privátnímu sektoru vedla ale postupně k situaci, že se provozovatelé vysílání podle udělených licencí v druhé polovině devadesátých let téměř vymkli jakékoliv regulaci a tak začaly i ataky na postátnění veřejnoprávního sektoru, který vysílá ze zákona. Snahy o tzv. „vládní vlnku“ a další pokusy o politickou ingerenci v předchozích letech vyvrcholily v závěru roku 2000, kdy tehdejší předseda sněmovny a dnešní prezident republiky svým prohlášením z 18.12.2000 vyzval k zahájení prací na privatizaci ČT. Následovaly známé události a stávka zaměstnanců ČT, vedená ale naprosto netradičně ne za zlepšení sociálních podmínek zaměstnanců, ale za svobodu slova a nezávislost veřejnoprávních médií.

Výsledek stávky, která skončila naším úspěchem hlavně díky široké mezinárodní podpoře, organizované UNI MEI za přímé účasti Jima Wilsona, nám dodnes opoziční část politického spektra neodpustila. Stále pokračují a sílí nevybíravé útoky a politický nátlak hlavně na ČT, kde se prakticky každý rok střídají ředitelé a bez ohledu na inflační vývoj se oddaluje řešení financování veřejnoprávních médií, jak nám naposledy včera předvedla neschválením novely koncesionářského zákona naše Poslanecká sněmovna, a to m.j. s farizejským poukazováním opozice na ochranu peněženek našich občanů. Pro možnost srovnání je třeba uvést, že v návrhu zvýšení rozhlasového a televizního poplatku se jednalo o částku 33 Kč měsíčně (přibližně 1 euro), tedy asi jednu korunu denně při průměrném měsíčním platu v ČR asi 16.700 Kč. Tatáž sněmovna ovšem jedním dechem vlastní tvorbou připravila pro občany rasantní zdražování služeb a některých výrobků vlivem změn DPH, a kupodivu nijak peněženky občanů nebrání při nezadržitelném a neustálém růstu cen energií, jízdného, poštovních poplatků, cen bankovních operací a dalších položek, které na rozdíl od koncesionářského poplatku pro každého občana ČR znamenají měsíční růst nákladů řádově ve stokorunách!

Skutečnost, že bez ohledu na inflaci a růst režijních nákladů zůstává rozhlasový a TV poplatek stále na úrovni roku 1997, vede dlouhodobě k postupné a dnes už zřejmě cílené ekonomické likvidaci ČT, protože nedostatek finančních prostředků má za následek omezování až neplnění úkolů veřejné služby a tím porušování zákona. Následky jsou samozřejmě logické, protože každé neplnění zákona vyžaduje trest.

V našem případě má jít o postupnou privatizaci veřejnoprávní ČT. To navíc podle českých zákonů umožní uvolněné technické prostředky, tedy kmitočty, na kterých dnes vysíláme, výhodně zobchodovat licencováním dalšího celoplošného soukromého vysílání.

Jak se zdá, našim politikům vůbec nevadí, že se jedná o evidentní neplnění vládního programu. Je s podivem, že i někteří exponenti vládních stran totiž zatím ochotně podléhají lobbování privátních provozovatelů vysílání za monopol soukromého sektoru v reklamě, a to i přes vážná varování odpovědných orgánů v oblasti kompetitivních komunikací.

Nelze také nevidět, že současný stav, kdy průtahy v řešení otázky financování médií veřejné služby a neustávající politický nátlak ohrožují samu existenci ČT a ČRo, značně komplikuje nám – českým mediálním odborům i jejich hlavní poslání – boj za stále zlepšování sociálních podmínek svých členů v podmínkách kolektivního vyjednávání. Více o tom ale až později v dalších referátech mých kolegů.

Co říci závěrem? V prosinci uplyne 10 let od 4. ministerské konference Rady Evropy, která přijala Rezoluci a politickou deklaraci „Media v demokratické společnosti“ a rezoluce „Budoucnost vysílání veřejné služby“ a „Svoboda novinářů a lidská práva“. Jako přímý účastník tehdejšího jednání musím vyslovit hluboké politování, že z těchto dokumentů se dosud v ČR nepodařilo realizovat téměř nic. Pokud ale tento trend pokračovat, bude v dohledné době v ČR jakákoliv diskuse o vysílání veřejné služby zbytečná, protože média veřejné služby v ČR se státním souhlasem prostě zmizí ze světa. Pro příští období je tedy jednou z našich priorit úsilí, aby se tento scénář nenaplnil.

Rádi bychom Vás proto při našem jednání požádali o podporu naší zatím neúspěšné snahy o zachování existence veřejnoprávních médií v ČR. Už bez nadsázky totiž vnímáme postoj některých našich zákonodárců k vysílání veřejné služby jako poněkud svéráznou ukázkou přínosu nového členu EU evropské kultuře. Tato země ve středu Evropy tak směřuje k balkanizaci, a to zdaleka nejen v mediální sféře. Důvodem bude asi skutečnost, že naše trochu naivní demokracie prožívá ve svých 15 letech zřejmě jakousi politickou pubertu. Chceme věřit, že tento stav nebude trvat dlouho a hlavně, že nezanechá trvalé a nevratné následky.

Na závěr mi dovoluji vyslovit přání úspěchu jednání naší konferenci a zároveň popřát i příjemný pobyt v Praze všem jejím účastníkům. Děkuji za pozornost.

V Praze 25.6.2004.

Martin Muchka, předseda OS Media

Příspěvek A.Dekoje na konferenci UNI-MEI, konané v Praze

Vážený pane presidente, vážení delegáti, vážení hosté,

dovolte mi, abych i já vás všechny přivítal ve stověžaté Praze jménem svým i v zastoupení odborářů – zaměstnanců České televize. Zdánlivě klidné začínající léto roku 2004 je, bohužel, pro ČT vstupem do osmého roku likvidace. Zvůle politiků, na chvíli pozastavená stávkou na přelomu let 2000/01, se opět projevuje v plné síle. Stále častěji zasahují do vysílání, požadují rušení pořadů. Nekonečným odkládáním zákona o financování tohoto média veřejné služby, uskutečňují jeho likvidaci. Může se snad nazvat mírnějším výrazem stav, kdy instituce nemá peníze na potřebný objem vlastní výroby? Když nemá peníze na obnovu technologií? Když není umožněn její rozvoj, nezbytný pro udržení konkurenceschopnosti v tržním prostředí? Politici mají v rukách silný nástroj, tím je stanovení poplatku a povoleného množství reklamy. Od roku 1997 nebyl poplatek korigován na inflaci, jeho kupní síla je pod rokem 1982. Česká televize má v Evropě nejnižší náklady a nejmenší počet zaměstnanců přepočteno na hodinu vysílání. ČT má pouhé jedno procento vysílané reklamy. ČT má při druhém nejvyšším objemu vlastní tvorby nejnižší poplatek v Evropě. Všechna tato fakta jsou našimi politiky ignorována. Jejich cílem je přece slabá, nesledovaná televize, vysílající pouze na jednom okruhu. Televize, která nebude kritizovat politiky a nebude bránit privátnímu vysílateli v monopolizaci reklamního trhu. K tomu směřují všemi svými legislativními kroky, digitalizaci vysílání nevyjímaje.

Téměř dva měsíce jsme plnoprávními členy Evropské unie. Svobodná media, jakými televize a rozhlas veřejné služby mají být, jsou důležitým pilířem demokracie. V EU, v její západnější části, to občané považují za samozřejmost. My se toho horko těžko snažíme dosáhnout. Určitě se nám to nepodaří bez vydatné pomoci všech vás, kteří pomoci můžete. Když dokáže Brusel dohlížet i na množství vinic v České republice, je tam také úředník, který má na starosti existenční podmínky medií veřejné služby? Pokud tomu tak není, hlasuji pro nezbytnost takového dohledu.

Příspěvek J.Hubičky na konferenci UNI-MEI v Praze

Vážení přátelé, vážení kolegové!

Chci vás pozdravit jménem odborové organizace Českého veřejnoprávního rozhlasu. Je to pouhá shoda okolností, že se toto shromáždění zasvěcené problematice veřejnoprávních médií, koná pouhý den poté, co parlament České republiky do osudu českých veřejnoprávních zasáhl tak, jak zasáhl.

Onen zásah je jednoznačně nešťastný a ve svých důsledcích znamená ohrožení základních funkcí obou médií, v horším případě dokonce ohrožení jejich existence samotné.

Pokud jste, vážení zahraniční kolegové, měli příležitost proniknout alespoň trochu pod pokličku oněch trapných hrátek a licitací, které parlament české republiky hraje ve vztahu k veřejnoprávním médiím, pak jistě víte, že hlavním žolíkem v oné partii, je Česká televize. Bylo by však omylem domnívat se, že rozhlas a jeho veřejnoprávní funkce ohroženy nejsou.

Vnitřní zdroje, které až dosud dovolovaly uchovávat úroveň rozhlasového programu na velmi vysoké úrovni, jsou už delší čas na hranici vyčerpání, spíše však už dost daleko za ní. Skutečnost, že příjmy plynoucí z koncesionářských poplatků nebyly navýšeny už 7 let ani o korunu, dopadá každým rokem tíživěji jak na úroveň programu (viz např. postupný a zřetelný útlum původní dramatické tvorby, rezignace na podněcování nových inscenací, stále výraznější reprízovost), tak na situaci zaměstnanců. Průměrné platy v mnoha rozhlasových ryze specializovaných profesích postupně klesají pod celostátní průměr.

Množí se odchody kvalitních a profesně perfektně fungujících pracovníků, za které není reálné – ve stávající platové situaci – sehnat adekvátní náhradu.

Setkáváme se zde na odborářské půdě tedy ve chvíli, kdy pracovníci Českého rozhlasu a České televize prožívají – při pohledu na perspektivy veřejnoprávního vysílání – pocity skepse a pesimismu. Pokud se nám při tomto dvoudenním jednání podaří společně nalézt aspoň náznak východiska z této – pro nás tak svízelné – situace, pak to bude nesporně jeden z úspěchů této konference.

Tisková zpráva o konání konference EURO-UNI-MEI v Praze 25.-26.6.2004

Tisková zpráva

Ve dnech 25.-26. června 2004 se koná v Praze v hotelu Novotel konference největší celosvětové odborové centrály Union Network International – sekce Media & Entertainment.

Tématem konference je podpora vysílání veřejné služby a jeho nezávislosti na státní moci.

Konference se zúčastní vedoucí představitelé členských organizací z celé Evropy.

Konferenci v prvním jednacím dnu pozdraví premiér Vladimír Špidla a vedoucí představitelé českých odborů.

O výsledcích konference bude vydána tisková zpráva.

Výbor OS MEDIA

Program mezinárodní konference UNI - MEI, konané v Praze, 25. - 26.6.2004

Program mezinárodní konference, kterou pořádá celosvětová odborová organizace UNION NETWORK INTERNATIONAL - MEDIA & ENTERTAINMENT, jíž je OSMEDIA členem a které se zúčastníme.

Draft Programme

Thursday, 24 June 2004

5-6 PM: Registration of Participants (at registration desk in front of conference room)

Friday, 25 June 2004

8:45 AM Registration of Participants (at registration desk in front of conference room)

9:30 AM Introduction and Welcome

Marc Kerki, EURO-MEI President

Milan Štěch Chairman Czech and Moravian Confederation of Trade Unions

Martin Muchka, Chairman, Czech Trade Union of Mass Media

10:15 AM The State of Public Service Broadcasting in the Czech Republic

Antonin Dekoj, Chairman, Independent Trade Union of Czech TV,

Jiri Hubicka, Vice-Chairman Trade Union of Czech Radio

Nikolaj Savický, deputy of General Director, Czech TV

Václav Kasík, General Director, Czech Public Service Radio

11: 00 AM Coffee Break

11:15 AM The Status and Development of the European Social Dialogue

Christelle Maes, EU Commission, DG Employment

Adrian Fikentscher, EBU

Marc Kerki, EURO-MEI

Discussion

12.15 AM The Prospects of Public Service Broadcasting in Europe

Zoé Lanara, UNI-MEI President

Discussion

12:45 AM Lunch

2:00 PM Vladimír Špidla, Prime Minister of Czech Republic

2:30 PM The Situation of Trade Unions in Public Service Broadcasting in Enlargement Countries

Representatives from affiliates

3:45 PM Coffee Break

4:00 PM The Threat of Outsourcing in Broadcasting

Panel Discussion: 3 representatives from affiliates

7:30 PM Dinner hosted by Czech Unions

[Saturday, 26 June 2004](#)

[9:30 AM Challenges for Broadcasting Workers in Eastern Europe](#)

[Freedom of Association](#)

[Jim Wilson, EURO-MEI Director](#)

[10:00 AM M.P Táňa Fišerová, Cultural Committee Czech Parliament](#)

10:30 AM Coffee Break

11:00 AM The Acquis Communautaire

Emmanuel Joly, EU Commission, DG Education and Culture

12:00 AM A Case Study beyond the EU: Public Service Broadcasting in Serbia

12:30 PM Lunch

2:00 PM The Independence of Public Service Broadcasting Challenged

Panel discussion: 3 representatives or one paper presented followed by general discussion

3:30 PM Conclusions

Otevřený dopis OSMEDIA poslancům

Otevřený dopis Rady předsedů Odborového svazu Media Poslanecké sněmovně PČR

Vážené poslankyně, vážení poslanci ,

v tomto týdnu budete hlasovat ve třetím čtení o novele zákona o rozhlasových a televizních poplatcích. Toto hlasování bude ale zároveň navíc rozhodovat o samotné další existenci České televize a Českého rozhlasu. Jak víte, výše poplatků se nezměnila od r. 1997. Dlouhodobý nárůst cen produktů, které jako vstupy bezprostředně zdražují výrobu i vysílání rozhlasových a televizních programů spolu s letošním skokovým zvýšením nákladů v důsledku změn sazeb DPH ale Český rozhlas i Českou televizi staví již v tomto roce před poslední možností, jak situaci řešit, a to na úkor vlastní tvorby. To samozřejmě ohrozí samo plnění úkolů veřejné služby, uložených veřejnoprávnímu rozhlasu a televizi zákonem. Zastánci privatizace České televize tak získají další vážný argument. Přitom je obecně známo a auditorsky prokázáno, že Česká televize patří k nejefektivnějším evropským televizím veřejné služby co do vlastních nákladů i personálního zabezpečení výroby a vysílání.

Rada předsedů OS Media jako nejvyšší orgán Odborového svazu znovu opakuje a připomíná, že navrhované zvýšení koncesionářských poplatků, které představuje pro rodinné rozpočty zatížení asi o 1,- Kč denně, naše občany nijak významně nepostihne, protože ti sociálně nejslabší jsou a budou od poplatků stejně osvobozeni.

Zatímco koncesionářské poplatky ve výši stanovené v r. 1997 byly od té doby trvale znehodnocovány inflací, ceny energií, zboží a služeb, a tím prakticky veškeré životní náklady vzrostly o jeden i více řádů, a to bez možnosti Vašeho zásahu. Česká televize se tak dostala do situace, že tržní mechanismy ovlivňují pouze její výdajovou stránku, zatímco příjmy v

nominální výši stagnují na úrovni roku 1997 a v reálné výši by je na úroveň roku 1997 vrátilo teprve zvýšení koncesionářského poplatku na cca 100,- Kč.

Stanovení výše rozhlasového a televizního poplatku je, vážené poslankyně a poslanci, ze zákona ve Vašich rukou. Proto Vás žádáme: ukončete projednávání koncesionářského zákona bez hledání zástupných problémů a spojování otázky financování médií veřejné služby s politickým nátlakem na média.

Nedopusťte postupnou ekonomickou likvidaci veřejnoprávní České televize a Českého rozhlasu a tím i likvidaci duálního systému vysílání, ke kterému se Česká republika po listopadu přihlásila. Nedovolte, aby v oblasti elektronických médií vznikl nový monopol národní reklamy.

V Praze dne 23.2.2004 Rada předsedů OS Media

Kontakt: ing. Božena Petrová tel.: 603 892 998

e-mail : bozena.petrova@osmedia.cz

Informace o situaci ČT, předložená výboru UNI-MEI v Londýně 16.1.2004

[Informace pro Union Network International](#)

- Media & Entertainment, přednesená Karlem Dubem v Londýně dne 16.1.2004, na přípravné schůzce konference UNI-MEI, která se bude konat 25.6.-26.6.2004 v Praze

Je smutnou ironií, že v okamžiku, kdy máme společně připravit naše příští setkání v Praze, může být právě pražské shromáždění zároveň i tryznou za nezávislou Českou televizi. To, co se nepodařilo některým českým politikům na přelomu let 2000/2001 přímým útokem, to znamená ovládnout televizi veřejné služby jimi dosazeným a kontrolovaným managementem, toho chtějí docílit nyní prostřednictvím ekonomického zardoušení nepohodlného media.

Nepřetržitý zápas o uchování nezávislosti televize veřejné služby v České republice trvá již od roku 1997. Tenkrát bylo prostřednictvím Rady ČT, manipulované některými politiky, nejen zlikvidováno tehdejší vedení ČT, ale z návrhu zákona i vypuštěno ustanovení o inflační indexaci televizních poplatků. Tak se stala ČT vlastně rukojmím poslanecké sněmovny a bylo jen otázkou času, kdy se vyplní záměr, přimět ji k poslušnosti ekonomickým nátlakem. Ten čas přišel právě teď.

Jestliže televizní poplatek činil se svou výší 75,- Kč v roce 1997 pouhých 0,78% tehdejší průměrné mzdy, a v porovnání s ostatními evropskými zeměmi byl tudíž jedním z nejnižších, pak v současné době stále stejných 75,- Kč představuje ze stávající průměrné mzdy již jen všeho všudy 0,46%! Přitom za období let 1997 – 2003 byla inflace v České republice něco málo přes 30% a reálná hodnota původních 75,- Kč klesla tak přibližně na 50,- Kč současných.

Jenom pro ilustraci lze uvést, že náklady za šíření signálu, které musí ČT hradit Českým radiokomunikacím, stouply za stejné období o více než třicet procent. Z původních 647 milionů Kč na 846 milionů v roce 2003! Ještě více během té doby vzrostly ceny elektrické energie a plynu. Jeden kubický metr plynu stojí více o 150% a el. energie podražila v průměru o více než 130%. To vše nejen dokládá, jaký byl přibližně vývoj cen za posledních šest let, ale zároveň je tak zřetelně dokumentováno, jak rok od roku stoupají náklady, které musí ČT se svými stále nižšími reálnými příjmy vynakládat na svůj provoz.

Jako humorné odlehčení lze potom uvést, že ve sledovaném období zvýšili poslanci sami sobě platy o 38%. Z původních 33 700,-Kč na nyníšších 46 500,-Kč. Titíž poslanci přitom dokáží kritizovat ČT za nedostatečné plnění povinností, které jí v zákoně stanovili. Jde například o povinnost ČT, být garantem dalšího vývoje české kinematografie. Převedeno do konkrétnějšího vyjadřování: být tím, kdo je základním zdrojem financí při natáčení nových českých filmů.

Když už se stává i pro občanskou veřejnost uchovávání popsaného stavu nepřijatelným, přišli čeští Herostratové s dalším nápadem. Zvýšíme poplatky, ale odebereme ČT ono zbývající jedno procento reklamy, které jí v roce 1993, při etablování soukromé TV Nova, zbylo z původních tří. Tehdy mělo ono snížení sloužit k hladkému rozjetí soukromého vysílání a po čase měla ČT dostat ona 3% zpět. Dnes tedy namísto vrácení původního objemu, měla by být ČT reklama odebrána úplně. Naplněním takového záměru by se celý trh televizní reklamy dostal do jediných rukou, protože obě soukromé TV stanice, které kromě ČT, jako jediné další subjekty pokrývají vysíláním celý stát, jsou majetkově provázány.

Tak tedy vypadá současná situace České televize. Zbývá už jen vysvětlit, vážení kolegové, proč se s popisem zoufalého postavení televize veřejné služby v České republice obracíme dnes na Vás. Určitě ne proto, abychom čekali s rukama v klíně na spásu přicházející z Vaší strany. Snad už jsme v minulosti dokázali, že spolu se zástupci široké veřejnosti jsme schopni nezávislost ČT hájit všemi demokratickými prostředky. Vás jenom v tuto chvíli prosíme o přispění v podobě důrazného písemného apelu na celou politickou reprezentaci České republiky, zejména na poslance Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Příležitostí k takovému apelu může být právě chystaná konference UNI-MEI u nás v Praze.